

Úrazy – Charakteristika úrazu

VERZE 1.1

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Ondřej Šanca ¹ , Jiří Jarkovský ¹ , Petr Klika ¹ , Klára Benešová ¹ , Daniel Klimeš ¹ , Jan Mužík ¹ , Martin Komenda ¹ , Ladislav Dušek ¹
Recenzenti:	¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Datum vytvoření dokumentu:	9. 2. 2023
Datum schválení poradou vedení UZIS:	9. 2. 2023
Citace:	Šanca O., Jarkovský J., Klika P., Benešová K., Klimeš D., Mužík J., Komenda M., Dušek L. Úrazy – Charakteristika úrazu. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2023. Dostupné z: https://www.nzip.cz/clanek/1786-urazy-charakteristika . ISSN 2695-0340.
Datová sada dostupná na:	https://www.nzip.cz/datova-sada/179

1 Popis datové sady

1.1 Primární cíl

Primárním cílem datové sady je poskytnout uživatelům možnost sumarizovat dle jejich potřeby počet úrazů, a to jak na úrovni celé ČR, tak ve stratifikaci dle věkových kategorií, pohlaví, kraje bydliště, kraje zdravotnického zařízení, typu a tíže úrazu. Z časového pohledu pak dle měsíce a roku kdy došlo k úrazu. Datovou sadu je možné dále obohatit prostřednictvím bezvýznamového identifikátoru úrazu o detailní charakteristiky úrazu „Diagnózy S“ a „Diagnózy T“.

1.2 Základní informace

Pro umožnění analýzy dat úrazů vznikla datová sada přinášející informace o úrazech, jejich typech a tíži ve formě anonymizovaných individuálních dat na úrovni jednotlivých úrazů.

Datová sada vzniká v souladu s národní metodikou tvorby otevřených dat a bude dostupná v jejich národním katalogu.

Obsah datové sady zahrnuje přehled základních sociodemografických údajů, kraj bydliště pacienta, kraj zdravotnického zařízení, typ úrazu a jeho tíže. Dále datová sada zahrnuje informaci o péči o pacienta po úrazu, jako je například operace, pobyt na JIP, následná péče a úmrtí.

Z technického hlediska jde o kombinaci údajů z datové tabulky hospitalizačních případů, datové věty AB (hlavičky dokladů o poskytnutých ZS) a AC08 (položky dokladu s vedlejšími diagnózami) dle Datového rozhraní NRHZS, blíže viz. dokumentace Národního registru hrazených zdravotních služeb na <https://www.uzis.cz/index.php?pg=registry-sber-dat--narodni-registr-hrazenych-zdravotnich-sluzeb>.

1.3 Informační limity

Data o zdravotních službách mimo veřejné zdravotní pojištění (samoplátci, připojištění...) nebo služby nevykazované zdravotní pojišťovně nejsou v datové sadě k dispozici.

Z důvodu ochrany osobních údajů fyzických osob a zamezení identifikace právnických osob je limitována úroveň detailu popisných charakteristik (např. geografická lokalizace do úrovně kraje, věková kategorizace).

1.4 Interpretace a informační hodnota

Datová sada vychází z dat Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS) obsahujícího data o vykázaných zdravotních službách hrazených z veřejného zdravotního pojištění a dat databáze zemřelých, která je ve správě ÚZIS ČR.

Základním cílem datové sady je poskytnout sumární charakteristiku úrazů dle dostupných kategorizací.

Pro detailnější charakteristiku úrazu je možné napojit dvě příbuzné datové sady a to: Úrazy – Detailní charakteristika úrazu – Diagnózy T a Úrazy – Detailní charakteristika úrazu – Diagnózy S. Ke každé této datové sadě je možné přes bezvýznamové ID úrazu připojit detailnější informace o závažnosti a typu úrazu.

1.5 Příklad použití

Typickým příkladem využití dat je sumarizace počtu úrazů a jejich další rozborů za použití dostupných klasifikací, např.:

- Hodnotit počet hospitalizovaných pacientů na JIP po pádu.
- Vizualizovat vývoj tíže úrazů v závislosti na dopravním prostředku v jednotlivých letech.
- Stratifikovat počty úrazů u osob dle pohlaví, popřípadě v rámci věkových skupin.
- V kombinaci s dalšími datovými zdroji o demografii ČR je možné vytvořit např. mapu počtu úrazů dle kraje bydliště pacientů vztaženou na 100 000 obyvatel dané věkové kategorie.

Příklad konkrétního výstupu: Uživatel provádí hodnocení tíže úrazů cyklistů (V10-V19) s poraněním hlavy (S00-S09), a srovnává jejich četnost v různých věkových skupinách vzhledem k velikosti populace dané věkové skupiny.

1.6 Ochrana osobních údajů a identity právnických osob

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

Pro odstranění rizika identifikace fyzických nebo právnických osob jsou data kompletně anonymizována a neobsahují žádné identifikátory umožňující propojení řádků mezi sebou, jednotlivé řádky souboru jsou tak zcela nezávislé a využitelné pouze pro sumární hodnocení vykázaných zdravotních služeb.

Ze stejného důvodu jsou datumové údaje prezentovány pouze v měsíčním detailu a geografické údaje (bydliště pacienta a místo poskytnutí zdravotní služby) pouze do úrovně kraje.

1.7 Klíčová slova

Úrazy, akutní péče, mezinárodní klasifikace nemocí, NRHZS

1.8 Klasifikace dle EuroVoc

Medical care, Injuries

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace
 - 1 x ročně za uzavřený kalendářní rok.
- Licence: CC0
- Formát datové sady: CSV
- Počet záznamů
- Počet popisných atributů: 37
- Velikost: -
- Odborný garant: Ondřej Šanca

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datové sady je databáze Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS) která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §77a obohacená o data databáze zemřelých, která je ve správě ÚZIS ČR.

4 Agregace a transformace dat

Datová sada obsahuje anonymizovaná řádková data úrazů v rámci sociodemografických kategorií pacientů a charakteristik typu a tíže úrazů.

5 Atributy datové sady

1. ID úrazu

Název parametru: id_uraz

Datový typ: numeric

Popis parametru: pseudonymní kód umožňující propojit jednotlivé tabulky datové sady

2. Rok

Název parametru: rok

Datový typ: numeric

Popis parametru: Rok, v němž došlo k úrazu.

3. Měsíc

Název parametru: mesic

Datový typ: numeric

Popis parametru: Měsíc, v němž došlo k úrazu.

4. Pohlaví

Název parametru: pohlavi

Datový typ: string

Popis parametru: Pohlaví pacienta.

1) muž

2) žena

99) neznámo

5. Věková kategorie

Název parametru: vek_kat

Datový typ: numeric

Popis parametru: 5leté věkové kategorie pacienta v době úrazu.

- 1 – 0 až 4 roky
- 2 – 5 až 9 let
- 3 – 10 až 14 let
- 4 – 15 až 19 let
- 5 – 20 až 24 let
- 6 – 25 až 29 let
- 7 – 30 až 34 let
- 8 – 35 až 39 let
- 9 – 40 až 44 let
- 10 – 45 až 49 let
- 11 – 50 až 54 let
- 12 – 55 až 59 let
- 13 – 60 až 64 let
- 14 – 65 až 69 let
- 15 – 70 až 74 let
- 16 – 75 až 79 let
- 17 – 80 až 84 let
- 18 – 85 až 89 let
- 19 – 90 až 94 let
- 20 – 95 a více let
- 99 – neuvedeno

6. Kraj bydliště

Název parametru: kraj_pacient

Datový typ: numeric

Popis parametru: Kraj bydliště pacienta.

- CZ010 - Hlavní město Praha
- CZ020 - Středočeský kraj
- CZ031 - Jihočeský kraj
- CZ032 - Plzeňský kraj
- CZ041 - Karlovarský kraj
- CZ042 - Ústecký kraj
- CZ051 - Liberecký kraj
- CZ052 - Královéhradecký kraj
- CZ053 - Pardubický kraj
- CZ063 - Kraj Vysočina
- CZ064 - Jihomoravský kraj
- CZ071 - Olomoucký kraj
- CZ072 - Zlínský kraj
- CZ080 - Moravskoslezský kraj
- CZ099 – Neznámý kraj

7. Kraj ZZ

Název parametru: kraj_icz

Datový typ: numeric

Popis parametru: Kraj sídla zdravotnického zařízení primárně poskytujícího péči.

- CZ010 - Hlavní město Praha
- CZ020 - Středočeský kraj
- CZ031 - Jihočeský kraj
- CZ032 - Plzeňský kraj
- CZ041 - Karlovarský kraj
- CZ042 - Ústecký kraj
- CZ051 - Liberecký kraj
- CZ052 - Královéhradecký kraj
- CZ053 - Pardubický kraj
- CZ063 - Kraj Vysočina
- CZ064 - Jihomoravský kraj
- CZ071 - Olomoucký kraj
- CZ072 - Zlínský kraj
- CZ080 - Moravskoslezský kraj
- CZ099 – Neznámý kraj

8. Typ úrazu

Název parametru: pod_kat

Datový typ: string

Popis parametru: Podkategorie způsobu, jakým došlo ke zranění.

- V01-V09 Chodec zraněný při dopravní nehodě
- V10-V19 Cyklista zraněný při dopravní nehodě
- V20-V29 Jezdec na motocyklu zraněný při dopravní nehodě
- V30-V39 Člen osádky tříkolového motorového vozidla zraněný při dopravní nehodě
- V40-V49 Člen osádky osobního automobilu zraněný při dopravní nehodě
- V50-V59 Člen osádky dodávkového nebo lehkého nákladního automobilu zraněný při dopravní nehodě
- V60-V69 Člen osádky těžkého nákladního vozidla zraněný při dopravní nehodě
- V70-V79 Člen osádky autobusu zraněný při dopravní nehodě
- V80-V89 Jiné nehody při pozemní dopravě
- V90-V94 Nehody při vodní dopravě
- V95-V97 Nehody při dopravě vzduchem a vesmírným prostorem
- V98-V99 Jiné a neurčené dopravní nehody
- W00-W19 Pády
- W20-W49 Vystavení neživotným mechanickým silám
- W50-W64 Vystavení životným mechanickým silám
- W65-W74 Náhodné (u)tonutí a potopení
- W75-W84 Jiná náhodná ohrožení dýchání
- W85-W99 Vystavení elektrickému proudu, ozáření a extrémní okolní teplotě a tlaku vzduchu
- X00-X09 Vystavení kouři, ohni, dýmu a plamenů
- X10-X19 Kontakt s horkem a horkými látkami
- X20-X29 Kontakt s jedovatými živočichy a rostlinami
- X30-X39 Vystavení přírodním silám
- X40-X49 Neúmyslné sebezranění
- X50-X57 Úmyslné sebezranění
- X58-X59 Úmyslná sebevražda

9. Polytrauma

Název parametru: polytrauma

Datový typ: numeric

Popis parametru: Identifikátor, zda došlo k polytraumatu. Polytrauma je identifikované signálním kódem 99980.

- 0) Ne
- 1) Ano

10. Operace

Název parametru: operace

Datový typ: numeric

Popis parametru: Operace za hospitalizace z důvodu úrazu.

- 0) Ne
- 1) Ano

11. Pobyť na JIP delší než 3 dny

Název parametru: operace

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pobyť na JIP delší než 3 dny.

0) Ne

1) Ano

12. Pokračující péče

Název parametru: nasledna_pece

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacient má pro stejnou podkapitolu MKN kapitoly „S00-T98

Poranění, otravy a některé jiné následky vnějších příčin“ vykázanu další péči do 60 dní od úrazu.

0) Ne

1) Ano

13. Tíže úrazu

Název parametru: vaznost

Datový typ: string

Popis parametru: Tíže úrazu daná vykázanou péčí.

- I-a - Úraz ošetřený pouze ambulantně, bez další léčby a následků
- I-b - Ambulantní ošetření s následnou léčbou, komplikacemi
- II-a - Krátkodobé hospitalizace bez operace, bez komplikací
- II-b - Hospitalizace s operací, bez komplikací
- II-c - Těžké úrazy s operací a delším pobytem na JIP
- II-d - Polytrauma
- III-c - Úmrtí bezprostředně při nehodě

14. Úmrtí po úrazu

Název parametru: umrti

Datový typ: string

Popis parametru: Úmrtí v návaznosti na úraz.

- Null - Bez úmrtí
- III-a - Úmrtí po léčbě ve vazbě na následky úrazu
- III-b - Úmrtí při léčbě/hospitalizaci
- III-c - Úmrtí bezprostředně při nehodě

15. S00-S09 Poranění hlavy

Název parametru: S00_S09

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla) S00-S09 Poranění hlavy.

0) Ne

1) Ano

16. S10-S19 Poranění krku

Název parametru: S10_S19

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla) S10-S19 Poranění krku.

0) Ne

1) Ano

17. S20-S29 Poranění hrudníku

Název parametru: S20_S29

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
S20-S29 Poranění hrudníku.

0) Ne

1) Ano

18. S30-S39 Poranění břicha, dolní části zad, bederní páteře a pánve

Název parametru: S30_S39

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
S30-S39 Poranění břicha, dolní části zad, bederní páteře a pánve.

0) Ne

1) Ano

19. S40-S49 Poranění ramene a paže (nadloktí)

Název parametru: S40_S49

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
S40-S49 Poranění ramene a paže (nadloktí).

0) Ne

1) Ano

20. S50-S59 Poranění lokte a předloktí

Název parametru: S50_S59

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
S50-S59 Poranění lokte a předloktí.

0) Ne

1) Ano

21. S60-S69 Poranění zápěstí a ruky

Název parametru: S60_S69

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
S60-S69 Poranění zápěstí a ruky.

0) Ne

1) Ano

22. S70-S79 Poranění kyčle a stehna

Název parametru: S70_S79

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
S70-S79 Poranění kyčle a stehna.

0) Ne

1) Ano

23. S80-S89 Poranění kolena a bérce

Název parametru: S80_S89

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
S80-S89 Poranění kolena a bérce.

0) Ne

1) Ano

24. S90-S99 Poranění kotníku a nohy pod ním

Název parametru: S90_S99

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
S90-S99 Poranění kotníku a nohy pod ním.

0) Ne

1) Ano

25. T00-T07 Poranění postihující více částí těla

Název parametru: T00_T07

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)

T00-T07 Poranění postihující více částí těla.

0) Ne

1) Ano

26. T08-T14 Poranění neurčené části trupu, končetiny nebo části těla

Název parametru: T08_T14

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)

T08-T14 Poranění neurčené části trupu, končetiny nebo části těla.

0) Ne

1) Ano

27. T15-T19 Účinky cizího tělesa vniklého přirozeným otvorem těla

Název parametru: T15_T19

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)

T15-T19 Účinky cizího tělesa vniklého přirozeným otvorem těla.

0) Ne

1) Ano

28. T20-T25 Popáleniny a poleptání zevního povrchu těla, určené podle lokalizace

Název parametru: T20_T25

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)

T20-T25 Popáleniny a poleptání zevního povrchu těla, určené podle lokalizace.

0) Ne

1) Ano

29. T26-T28 Popáleniny a poleptání omezené na oko a vnitřní orgány

Název parametru: T26_T28

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)

T26-T28 Popáleniny a poleptání omezené na oko a vnitřní orgány.

0) Ne

1) Ano

30. T29-T32 Popáleniny a poleptání mnohočetných a neurčených částí těla

Název parametru: T29_T32

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)

T29-T32 Popáleniny a poleptání mnohočetných a neurčených částí těla.

0) Ne

1) Ano

31. T33-T35 Omrzliny

Název parametru: T33_T35

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
T33-T35 Omrzliny.

0) Ne

1) Ano

32. T36-T50 Otrava léky, léčivy, návykovými a biologickými látkami

Název parametru: T36_T50

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
T36-T50 Otrava léky, léčivy, návykovými a biologickými látkami.

0) Ne

1) Ano

33. T51-T65 Toxické účinky látek ze zdrojů převážně mimo lékařství

Název parametru: T51_T65

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
T51-T65 Toxické účinky látek ze zdrojů převážně mimo lékařství.

0) Ne

1) Ano

34. T66-T78 Jiné a neurčené účinky vnějších příčin

Název parametru: T66_T78

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
T66-T78 Jiné a neurčené účinky vnějších příčin.

0) Ne

1) Ano

35. T79-T79 Některé časné komplikace úrazů

Název parametru: T79_T79

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
T79-T79 Některé časné komplikace úrazů.

0) Ne

1) Ano

36. T80-T88 Komplikace zdravotní péče nezařazené jinde

Název parametru: T80_T88

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)
T80-T88 Komplikace zdravotní péče nezařazené jinde.

0) Ne

1) Ano

37. T90-T98 Následky poranění, otravy a jiných následků vnějších příčin

Název parametru: T90_T98

Datový typ: numeric

Popis parametru: Pacientovo zranění spadá do (pacient může mít poraněno více částí těla)

T90-T98 Následky poranění, otravy a jiných následků vnějších příčin.

0) Ne

1) Ano